

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2Co/133/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8114201717
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 10. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2014:8114201717.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Muránskej a sudcov JUDr. Jozefa Angeloviča a JUDr. Evy Šofrankovej v právnej veci žalobcu Pohotovosť, s.r.o. so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, zastúpenej Fridrich Paľko, s.r.o. so sídlom v Bratislave, Grösslingova 4, proti žalovanej Slovenskej republike - Ministerstvo spravodlivosti SR so sídlom v Bratislave, Župné námestie č. 13, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 28.02.2014 č.k. 10C 29/2014 - 5 takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Nepriznáva účastníkom náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa žalobu zamietol a náhradu trov konania účastníkom nepriznal.

V dôvodoch rozhodnutia prvostupňový súd poukázal na to, že pred zvoleným súdnym exekútorom v pozícii oprávneného subjektu navrhol vykonať exekúciu. Exekučný súd bol povinný v zmysle ustanovení Exekučného poriadku po posúdení návrhu, exekučného titulu a žiadosti súdneho exekútora v 15-dňovej lehote udeliť poverenie súdnemu exekútorovi na vykonanie exekúcie, prípadne v uvedenej lehote o žiadosti rozhodnúť inak. Okresný súd Vranov n/Topľou o žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie rozhodol oneskorene po uplynutí zákonom stanovenej doby v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku. Súd prvého stupňa poukázal na konanie Okresného súdu Vranov n/Topľou sp. zn. 12Er 1868/2009. Išlo o exekúciu vedenú proti povinnej Q. Y., žiadosť o udelenie poverenia napadla na súd 17.09.2009, výzvou zo dňa 22.09.2009 bol žiadaný rozhodcovský spis od príslušného rozhodcovského súdu a dňa 30.11.2009 bolo vydané poverenie. Súd prvého stupňa poukázal na ustanovenie zákona č. 514/2003 Z.z. a ustanovenie § 41 a § 44 Exekučného poriadku. Dospel k záveru, že v danom prípade dĺžka exekučného konania od doručenia žiadosti o vydanie poverenia do vydania poverenia rozhodne nie je takej povahy, že by predstavovala porušenie práv žalobcu na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. V uvedenej veci bol postup exekučného súdu, ktorý po doručení žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia skúmal, či rozhodcovské rozsudky, ktoré boli podkladmi pre jej vykonanie, nezaväzujú povinných na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, prípadne právom nedovolené, alebo ide o povolenie odporujúce dobrým mravom, plne opodstatnený a zákonom podložený. Súd nemal vedomosť o tom, že by ohľadom žalobcov tvrdených prieťahov v predmetnom konaní boli vedené disciplinárne konania a riešila sa sťažnosť na prieťahy v konaní. Ďalej uviedol, že podmienkami priznania nároku na náhradu škody je preukázanie predpokladov vzniku tohto nároku, a to existencia nesprávneho úradného postupu, škoda, príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vzniknutou škodou. Existenciu nesprávneho úradného postupu žalobca v konaní

nepreukázal. Ohľadom preukázania škody žalobca neunesol dôkazné bremeno, keď nepreukázal vynaloženie uplatnených nákladov na správu a vymáhanie pohľadávky. Žalobca uplatnil aj nemajetkovú ujmu, pri ktorej nepreukázal, že žalobcovi v dôsledku nesprávneho úradného postupu súdu došlo k ohrozeniu legitímnych očakávaní, že by došlo k zániku povinného, zmareniu účelu konania pre stratu kontaktu s povinným, insolvenčii povinného, ide iba o hypotetické uvažovanie žalobcu. Žalobca už vôbec nepreukázal výšku uplatnenej náhrady škody, a to tak majetkovej škody, ako aj nemajetkovej ujmy. Nebola preukázaná napokon ani príčinná súvislosť medzi prípadným nesprávnym úradným postupom a vzniknutou škodou. Súd prvého stupňa tiež posudzoval vznesenú námietku premlčania zo strany žalovanej a dospel k názoru, že právo žalobcu domáhať sa náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom v tomto prípade premlčané nie je, keďže žiadosť o udelenie poverenia bola exekučnému súdu doručená až po dni 23.04.2009. Z uvádzaných dôvodov žalobu zamietol. O trovách konania účastníkov rozhodol podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca, ktorý navrhol rozsudok zrušiť a vrátiť vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Nesúhlasí s aplikáciou novej úpravy § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. Namieta skutočnosť, že súd rozhodol v merite veci na základe a s použitím inšpirácie novou právnou úpravou obsiahnutou v tomto zákonom ustanovení. Uvádza, že v právnom štáte a osobne v spravodlivom súdnom konaní nie je možné, aby súd interpretoval hmotné právoplatné v čase vzniku právnej skutočnosti a založenia zodpovednostného právneho vzťahu pomocou hmotného práva, ktoré sa stalo súčasťou právneho poriadku až po vznik právnej skutočnosti a po tom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu. Súd prvého stupňa ďalej nevysvetlil, prečo zastáva názor, že účastníkom nevznikol stav právnej neistoty. Zákonodarca vytvoril legitímnu sféru tolerancie trvania právnej neistoty určením zákonnej lehoty. Exekučný súd však ignoroval túto legitímnu sféru, na čo zo zákona nemal oprávnenie a posunul trvanie právnej neistoty do času, ktorý je z hľadiska ochrany základného práva na spravodlivý súdny proces neakceptovateľný. Súdu neprislúži polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konaní zákonnými lehotami. Súd má aplikovať platné právo a akékoľvek úvahy de lege ferenda sú neprípustnými súdnymi aktivizmami, na ktorom nemožno založiť meritórne rozhodnutie. Súd neguje vytvorenú a stabilizovanú judikatúru ESLP, ktorá je základným štandardom ochrany základných práv v Európe, teda aj práva na spravodlivý súdny proces a na prerokovanie veci v primeranom čase. Žalobca nechápe, aký môže mať na výsledok dopad skutočnosť, že súd vyjadril svoje presvedčenie o rozpore exekučného titulu so zákonom. Ide o prejav nesústredenej činnosti súdu, kedy súdy vyhodnocovali aj také skutočnosti, ktoré s predmetom konania nesúviseli. V zmysle týchto dôvodov navrhol žalobca podanému odvolaniu vyhovieť.

Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu nevyjadrila.

Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok v zmysle zásad vyjadrených v § 212 ods. 1,2 O.s.p. spolu s konaním, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a zistil, že odvolanie dôvodné nie je.

Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti tohto zákona pri výkone verejnej moci

- a/ nezákonným rozhodnutím,
- b/ nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody,
- c/ rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení, alebo rozhodnutím o väzbe alebo
- d/ nesprávnym úradným postupom.

Podľa § 4 ods. 1 písm. a/ zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, ak

- 1/ škoda vznikla v dôsledku rozhodnutia vydaného súdom alebo ak škoda bola spôsobená nesprávnym úradným postupom súdu,
- 2/ škodu spôsobil notár pri výkone verejnej moci,

3/ škodu spôsobil súdny exekútor pri výkone exekučnej činnosti vykonávanej z poverenia súdu podľa osobitného predpisu.

Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánov verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote, nečinnosť orgánov verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb.

Podľa § 9 ods. 2 citovaného zákona, právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takým postupom spôsobená škoda.

Podľa § 15 ods. 1 citovaného zákona, nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len „žiadosť“) s príslušným orgánom podľa § 4 a § 11.

Podľa § 16 ods. 4 citovaného zákona, ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo uspokojí iba jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti alebo ak príslušný orgán písomne oznámi poškodenému, že neuspokojí jeho nárok na náhradu škody, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde. Pri uplatnení nároku na súde môže poškodený požadovať úhradu len v rozsahu nároku, ktorý bol predbežne prerokovaný, a z titulu, ktorý bol predbežne prerokovaný. Ak súd rozhodnutím o náhrade škody prizná poškodenému aj úrok z omeškania, lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody, alebo uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovanie nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr.

Podľa § 17 ods. 1 citovaného zákona, uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

Podľa § 17 ods. 2 citovaného zákona, v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

Podľa § 19 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., právo na náhradu škody sa premlčí za tri roky odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode. Ak je podmienkou uplatnenia práva na náhradu škody zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, plynie premlčacia lehota odo dňa doručenia (oznámenia) rozhodnutia, ktorým bolo zmenené alebo zrušené právoplatné rozhodnutie.

Podľa § 44 ods. 1 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok), exekútor, ktorému bol doručený návrh oprávneného na vykonanie exekúcie, predloží tento návrh spolu s exekučným titulom najneskôr do 15 dní od doručenia alebo odstránenia väd návrhu súdu (§ 45) a požiada ho o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

Podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie, alebo exekučného titulu so zákonom do 15 dní od doručenia žiadosti, písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu, táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c/ a d/. Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie; ak ide o exekučné konanie vykonávané na podklade rozhodnutia vykonateľného podľa § 26 zákona č. 231/1999 Z.z. o štátnej pomoci v znení neskorších predpisov, exekučný titul sa nepreskúma.

Podľa § 41 ods. 2 písm. c/ Exekučného poriadku, podľa tohto zákona možno vykonať exekúcie aj na podklade notárskych zápisníc, ktoré obsahujú právny záväzok a v ktorých je vyznačená oprávnená osoba a povinná osoba, právny dôvod, predmet a čas plnenia, ak povinná osoba v notárskej zápisnici s vykonateľnosťou súhlasila.

Podľa § 41 ods. 2 písm. d/ Exekučného poriadku, podľa tohto zákona možno vykonať exekúciu aj na podklade vykonateľných rozhodnutí rozhodcovských komisií a zmierov nimi schválených.

Predovšetkým je potrebné súhlasiť s námietkou žalobcu v tom zmysle, že aplikácia ustanovenia §9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z., ktoré podrobne upravuje podmienky, na základe ktorých možno usúdiť na vznik nesprávneho úradného postupu v podobe prieťahov v konaní, nemožno aplikovať na právne vzťahy, pri ktorých malo dôjsť k zodpovednostnému vzťahu medzi účastníkmi konania pred účinnosťou tohto zákonného ustanovenia, keďže by išlo o retroaktivitu pri aplikácii právneho predpisu. Toto ustanovenie zákona č. 514/2003 Z.z. bolo zavedené do tohto zákona novelou vykonanou zákonom č. 412/2012 Z.z. účinnou od 01.01.2013, a preto je toto zákonné ustanovenie priamo aplikovateľné len na zodpovednostné právne vzťahy upravené zákonom č. 514/2003 Z.z., ktoré vznikli od 01.01.2013.

To však neznamená, že by súd prvého stupňa nemohol ako príklad uviesť právne významné okolnosti uvedené v tomto ustanovení § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. a to v kontexte skúmania, ktoré musí súd vykonať, aj keď sa pri posudzovaní otázky nesprávneho úradného postupu (vrátane prieťahov v konaní) pohybuje v právnom rámci danom ustanovením § 9 zákona č. 514/2003 Z.z., ktoré bolo účinné v čase, keď mal vzniknúť zodpovednostný právny vzťah medzi účastníkmi tohto konania v preskúmvanej exekučnej veci uvedenej v žalobe a v odôvodnení rozhodnutia súdu prvého stupňa.

Je pravdou, že ustanovenie § 44 ods. 2 Exekučného poriadku stanovuje lehotu 15 dní na písomné poverenie exekútora na vykonanie exekúcie s výnimkou exekučného titulu podľa § 41 ods. 2 písm. c/, d/ Exekučného poriadku.

Zákon (Exekučný poriadok) ustanovuje lehotu v zmysle vyššie uvedeného v trvaní 15 dní na udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, avšak neustanovuje lehotu na zamietnutie žiadosti o udelenie poverenia alebo na zastavenie exekučného konania.

Vo veci preskúmvanej súdom prvého stupňa (OS Vranov n/Topľou sp. zn. 12Er 1868/2009) žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie bola doručená 17.09.2009, výzvou zo dňa 22.09.2009 bol žiadaný rozhodcovský spis od príslušného rozhodcovského súdu a dňa 30.11.2009 bolo vydané poverenie. Takto uvádzaná dĺžka exekučného konania rozhodne nie je takej povahy, že by predstavovala porušenie práva žalobcu na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. Zároveň z dokazovania nevyplývalo, že by v predmetnej exekučnej veci došlo k sťažnostiam na prieťahy v konaní, k disciplinárnemu postihu sudcu v tejto súvislosti alebo k vydaniu právoplatného rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva alebo Ústavného súdu SR, ktorý by prieťahy v konaní konštatoval.

Žalobca v tejto súvislosti neunesol dôkazné bremeno pri preukázaní vzniku škody, nakoľko nepredložil relevantné dôkazy dokumentujúce skutočnú výšku tejto škody a v tejto súvislosti sú jeho námietky uvádzané v odvolaní právne bezvýznamné. Žalobca nepreukázal žiadnym spôsobom dôvody pre priznanie nemajetkovej ujmy, o ktorej tvrdil v žalobe. Ani jeden z dôvodov pre priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch žalobca ničím nepodložil a nepreukázal, a preto nemožno akceptovať ako dôvod pre takéto priznanie to, že neskorým ukončením procedúry exekučným súdom mohlo dôjsť k zániku povinného, k zmareniu účelu konania pre stratu kontaktu s povinným alebo k insolventnosti povinného, prípadne že táto situácia si vyžadovala kroky smerujúce k zabezpečeniu vymožitelnosti pohľadávky a príslušenstva, pretože samotná žaloba tieto okolnosti udáva len ako možné riziká bez ich dostatočného podloženia a preukázania.

Nebola preukázaná ani príčinná súvislosť medzi postupom súdu prvého stupňa v predmetnej exekučnej veci (ktorý v zmysle vyššie spomínaného nemožno považovať ani za prieťahy v konaní) a eventuálnym vznikom škody alebo nemateriálnej ujmy. Pokiaľ ide o trvanie stavu udávanej právnej neistoty, je potrebné konštatovať, že tento žaloba taktiež nijako nepreukázal a neobjasnil príčinnú súvislosť medzi jeho eventuálnym vznikom a škodou alebo nemateriálnou ujmu, ktorá mu mala takýmto spôsobom vzniknúť. Pokiaľ ide o posudzovanie vhodnosti dĺžky konania zákonnou lehotou, je potrebné konštatovať,

že súd prvého stupňa poukázal len na obtiažnosť problematiky, ktorá sa v exekučnom konaní preskúmava, zvlášť pokiaľ ide o tzv. materiálny prieskum súladnosti exekučného titulu so zákonom, ktorý je potrebné vykladať aj v kontexte z.č. 244/2002 Zb. s poukazom na ustanovenie § 45 ods. 1,2. Rozhodujúcou okolnosťou, o ktorú sa súd oprel pri zamietnutí žaloby žalobcu v predmetnej veci bolo však nepreukázanie základných okolností rozhodujúcich pre priznanie nárokov na náhradu škody a nemajetkovej ujmy v zmysle vyššie spomínaných záverov.

Odvolačný súd preto rozsudok ako vecne správny potvrdil postupom podľa § 219 ods. 1 O.s.p.

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p. Žalobca vzhľadom na výsledok odvolacieho konania nemá právo na ich náhradu a žalovanej v tomto štádiu konania trovy nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.